

05.12.2022

Група № 13

Урок № 21-22

Тема уроку: «Написання тексту публічного виступу. Види читання і записування тексту виступу. Естетика тексту»

Мета уроку: удосконалювати вміння складати власне монологічне висловлювання, поглибити знання учнів про публіцистичний стиль та публічний виступ; удосконалювати вміння та навички написання тексту публіцистичного стилю; розвивати вміння шукати, обробляти та раціонально використовувати інформацію; дослідити мову середовища молоді, дібрати нормативні відповідники до сленгових слів.

Матеріали до уроку:

1. Опрацюйте § 19-20 у базовому підручнику: *Українська мова (рівень стандарту): підручник для 10 кл. закл. загальн. середн. освіти/ Олександр Авраменко. – К.: Грамота, 2018. – 208 с.*

2. Уставте пропущені букви, поясніть орфограми.

Менш..сть, веч..ріє, ч..рніти, ч..твертий, пш..ниця, ж..ну, груш..вий, ж..ст, пащ..кувати, дж..рело, щ..бінь, ш..стиденний, щ..тина, бдж..ла, щ..гла, щ..ка, ж..втий, бой..вий, копі..чка, лож..чка, чаш..чка, смуж..чка.

3. Законспектуйте матеріал до уроку (ОСНОВНЕ):

Ораторське мистецтво зароджувалось у Давній Греції. Риториків величали царицею всіх мистецтв. У в одній із легенд розповідається про найвидатнішого афінського оратора Демосфена, який довго тренувався, намагаючись навчитися проголошувати публічні промови. Першу його промову публіка зустріла зі сміхом і знуцаннями: Демосфен був малий на зріст, мав слабкий голос, гаркавив, нервово посмикував плечем. Афіняни не дали йому навіть закінчити промову. І Демосфен вирішив подолати недоліки. Аби навчитися голосно говорити, він ходив по берегу моря, заглушаючи своїм голосом шум хвиль, набравши в рот камінчиків, читав напам'ять уривки поетичних творів. Для того, щоб перебороти свою звичку посмикувати лівим плечем, Демосфен ставав під висячий меч.

У Стародавній Греції риторика була ваговою складовою частиною суспільного життя. З того часу колоне століття дарувало людству майстрів публічного виступу. Змінювалися часи і народи, та незмінними умовами успіху ораторів залишалася величезна робота над своїм словом, над наданням йому сили, впливовості та значущості, над удосконаленням вміння виступати перед широким загалом.

Справжнє мистецтво красномовства – це вміння сказати все, що потрібно, не більше, але й не менше. Прикрашають мову образні вислови. Вмілий оратор використовує цікаві порівняння, яскраві метафори, епітети. А застосування крилатих виразів, афоризмів, прислів'їв допомагає утримувати увагу слухачів.

Ознакою культури мовлення є плавність. Не повинно бути невиправданого повторення фраз, мовчання. Потрібно пам'ятати про дикцію. Дикція – чітке, вірне вимовляння звуків. Працюючи над мовленням, потрібно розвивати силу і чистоту звука, гнучкість голосу.

Давньогрецькі оратори виділили п'ять етапів підготовки виступу:

- 1) підбір матеріалу, фактів і аргументів;**
- 2) складання плану;**
- 3) літературна обробка тексту;**
- 4) вивчення тексту для вільного викладення перед слухачами;**
- 5) відпрацювання художнього виконання, виголошення з відповідною інтонацією, мімікою та жестикуляцією.**

М. Ломоносов, А. Коні порівнювали красномовство з поезією й акторською майстерністю. А давньоримський оратор Цицерон писав: „Є два мистецтва, які можуть піднести людину на найвищий шабель пошани: одне – це мистецтво гарного полководця, друге – мистецтво гарного оратора“.

Відомим українським оратором був Феофан Прокопович. Прославилися красномовством також І. Франко, О. Довженко, О. Гончар. Справжніми володарями слова сьогодні є Д. Павличко, І. Драч, В. Яворівський та ін.

Мистецтво публічного виступу — складне мистецтво, але ви повинні оволодіти його основами, тому що у житті кожної людини часто складаються ситуації, коли треба виступити, представити і довести свою точку зору. Тому

дуже важливо навчитися прийомам, що роблять промову змістовною, правильною і красивою. Неможливо стати оратором, не виступаючи, не тренуючись постійно.

4. Дайте відповіді на запитання:

1. Як ви вважаєте, що таке риторика: наука чи мистецтво?
2. Поясніть слова Цицерона „Ораторами стають, поетами народжуються“.
3. Що, на ваш погляд, найбільш важливе у виступі: зміст чи манера викладення?
4. Що характеризує підготовлений виступ?

5. Визначають кілька видів виступів: інформаційний, надихальний, переконувальний, закликальний і розважальний. Напишіть мету кожного з видів.

Вид виступу	Мета
інформаційний	
надихальний	
переконувальний	
закликальний	
розважальний	

6. Складіть текст промови для публічного виступу на тему: «Подолання залежності від згубних звичок — необхідна умова розвитку особистості» чи «Молодіжний сленг у піснях сучасних виконавців».

Обдумайте зміст своєї роботи на кожному етапі підготовки.

Етапи підготовки промови

1. Визначення теми
 2. Формулювання мети.
 3. Збирання матеріалу.
 4. Робота над конспектом.
 5. Складання плану.
- Джерела накопичення інформації: особистий досвід, роздуми й спостереження, інтерв'ю й бесіди, читання.

- Аргументи є двох видів: 1) аргументи до суті справи — це факти, що встановлюються шляхом спостереження, досвіду, цифровий чи статистичний матеріал, документи, доведені положення; 2) аргументи до людини — це посилення на висловлювання, думки авторитетних людей, похвали, привертання уваги до переваг і недоліків.

Аргументи першого виду спрямовані на те, щоб довести, установити істинність тези, а другого — на те, щоб переконати, зробити слухачів своїми однодумцями, вселити в них упевненість, що істинність тези доведена.

7. Прочитайте уривок з промови В. Фолкнера, визначте тему, мету й особливості цієї промови. Чи згодні ви з автором? Які аргументи могли б навести на підтримку своєї думки? (усно)

У листопаді 1950 американському письменнику Вільяму Фолкнеру була присуджена Нобелівська премія. У зв'язку з цим він виголосив промову, у якій яскраво змалював високі завдання, які стоять перед молодими письменниками. Його промова має пряме відношення і до початківців-ораторів. «Я відкидаю думку про загибель людини. Легко говорити про те, що Людина безсмертна просто тому, що вона все витримає: коли віддзвонить і згасне останній передзвін дзвону долі із самотньої скелі, що безцільно зависла в червоній заграві на краю п'їтьми,— навіть тоді залишиться ще один звук: слабкий, але не знищений голос Людини. Я не визнаю цього. Я вірю, що людина не просто вистойть, вона восторжествує. Вона безсмертна не тому, що ніколи не вичерпається голос людський, але тому, що за своїм характером, душею людина здатна на співчуття, жертви, непохитність. Обов'язок письменника, поета писати про це, допомогти людині вистояти, зміцнюючи людські серця, нагадуючи про мужність, честь, надію, гордість, співчуття, жалість, самопожертву — про те, що становить споконвічну славу людства. Голос поета не може бути простою луною, він повинен стати опорою, основою, що допомагає людині вистояти й восторжествувати».

Фото виконаних завдань надсилати мені на електронну пошту

ledishade@ukr.net .

У темі листа вкажіть ваше прізвище, номер групи та № уроку.

05.05.2022

Група № 16

Урок № 23

Тема уроку: «Мовленнєвий вчинок. Мовленнєва подія»

Мета уроку: розвивати зв'язне мовлення учнів; прищеплювати навички уважного слухача та співрозмовника; вчити давати поради, вміти обмінюватись думками; не застосовувати некооперативні стратегії мовленнєвого спілкування; продовжувати знайомити учнів з етичною культурою українського народу; виховувати культуру мови і культуру спілкування; розвивати зацікавленість проблемою мовленнєвого вчинку.

Матеріали до уроку:

1. Опрацюйте § 21-22 у базовому підручнику: *Українська література (рівень стандарту): підручник для 10 кл. закл. загальн. середн. освіти/ Олександр Авраменко. – К.: Грамота, 2018. – 256 с.*
2. **Законспектуйте матеріал до уроку в робочому зошиті (ОСНОВНЕ)**

Особистість людини формується у вчинках і виявляється через них.

Вчинок - свідомо дія, під час якої людина визначає себе морально, ціннісно і стверджує себе ставленням до іншої людини, до себе, до групи людей. **Вчинок** - це одиниця соціальної поведінки. Виявляється він у свідомій дії, бездіяльності, жесті, висловленні.

Якщо вчинок виражається у висловлених словах - це мовленнєвий вчинок. Вчинки бувають красиві й погані, добрі й злі, жорстокі, продумані й непродумані.

Мовленнєва подія - це конкретний факт мовленнєвої активності.

Комунікативна стратегія — це правила й послідовності комунікативних дій, яких дотримується адресант для досягнення комунікативної мети. Мовленнєва стратегія — це загальний план досягнення мети мовленнєвої діяльності в певній комунікативній ситуації.

Мовленнєва тактика становить сукупність послідовних конкретних дій мовця, спрямованих на досягнення мети мовленнєвої діяльності в певній ситуації. Наприклад, мовець радиться, дає змогу слухачеві виявити свою самостійність, рішення приймаються спільно. Основу цієї тактики становлять

відповідні прийоми: пригадування визначених принципів поведінки («Як ми вже домовилися...»); наголошення на спільності поглядів; порада щодо рішення; передбачення результату співпраці; звернення за порадою.

Принцип «мовленнєвого вчинку». Мова людини є точним показником її людських якостей і культури. У процесі риторичної освіти набувається досвід успішної мовленнєвої поведінки, яка складається з мовленнєвих вчинків. **Мовленнєвий вчинок** — це навмисно створене висловлювання, яке віддзеркалює моральну позицію мовця, мета якого — впливати на адресата в ситуації спілкування.

3. Прочитайте речення і порівняйте їх. Проаналізуйте вчинки. Визначте ціннісне поле мовців, яким керуються мовці у вчинках (УСНО).

- «Не треба мені подарунків!» - каже дитина, невдоволена подарунком батьків на день народження.
- «Не треба мені подарунків!» - каже дитина батькам напередодні дня народження, розуміючи тяжку фінансову ситуацію в родині.
- «Обійдемося без святкової вечері й сукні (костюма)!» - мовлять ображені діти у відповідь на пояснення батьків, чому вони не в змозі оплатити це.
- «Обійдемося без святкового одягу!» - заявили учні однієї з приватних шкіл Харкова, вирішивши витратити гроші, призначені на випускну вечірку, на допомогу хворим дітям.

Готуємося до ЗНО

4. Відредагуйте речення і запишіть у робочому зошиті.

1. Підсобне господарство університету організувало роботу по систематичному забезпеченню студентської їдальні продуктами харчування.
2. Перед керівництвом заводу стоїть завдання організації справи підготовки кваліфікованих робітників.
3. У плані підготовки до зимового періоду зроблено небагато.
4. Великі зміни намічено зробити в галузі поліпшення підготовки майбутніх інженерів.
5. У студентському середовищі широко поширені деякі негативні тенденції.

6. Конструктори вирішують велику програму підвищення продуктивності праці на заводі.

5. Виконайте в робочому зошиті вправу 3 до § 21-22 у базовому підручнику.

Фото виконаних завдань надсилати мені на електронну пошту

ledishade@ukr.net .

У темі листа вкажіть ваше прізвище, номер групи та № уроку.